

Sygn. akt: III U 566/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Suchcicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 września 2014 r. w O.

sprawy z odwołania E. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania E. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 28 kwietnia 2014r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje E. F. prawo do emerytury od 1 kwietnia 2014r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

E. F., reprezentowany przez radcę prawnego, wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28.04.2014r., znak (...), którą tą decyzją Zakład odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. Zakład opierał swoje stanowisko na ustaleniach, że odwołujący się na dzień 01.01.1999r. nie udokumentował wymaganego 15 -letniego stażu pracy w warunkach szczególnych. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego pełnomocnik ZUS pozostawiła sprawę do uznania Sądu.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił

i zważył, co następuje:

E. F. urodził się w dniu (...), podstawą ubiegania się przez ubezpieczonego o prawo do emerytury jest więc ustawa z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 24 ust 1b pkt 11 tej ustawy ubezpieczonym urodzonym w okresie od dnia 01.07.1951r. do 30.09.1951r. wynosi co najmniej 66 lat i 3 miesiące.

Zgodnie z literalnym brzmieniem art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym na dzień 01.01.2013r. w zw. z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze świadczenie emerytalne przysługuje ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31.12.1948r., który łącznie spełnił następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa,
- w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 01.01.1999r.) udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn w tym co najmniej 15 lat okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych rozpatrując wniosek E. F. złożony w dniu 08.04.2014r., na podstawie zgromadzonej dokumentacji ustalił, że ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, na dzień 01.01.1999r. zgromadził staż pracy wynoszący łącznie 28 lat, 5 miesięcy i 8 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 26 dni okresów nieskładkowych oraz 28 lat, 4 miesiące i 12 dni okresów składkowych.

Po analizie zgromadzonej dokumentacji w postaci, m.in. przedstawionego przez odwołującego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.11.1999r. z (...) Przedsiębiorstwa (...) w W., ZUS do okresu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył żadnego okresu zatrudnienia.

Organ rentowy nie uznał okresu zatrudnienia od 15.04.1971r. do 31.01.1989r. w (...) Przedsiębiorstwie (...), ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach nie został określony charakter pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a także stanowisko pracy nie zostało określone według wykazu działu i pozycji zarządzenia resortowego (decyzja ZUS z dnia 28.04.2014r., a.e. nr (...)).

Kwestią sporną, a zarazem mającą istotny wpływ na zasadność odwołania E. F. było ustalenie, czy odwołujący zgromadził 15 - letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przed Sądem ubezpieczeń możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień o emerytury wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239), dlatego też Sąd dopuścił dowód z przesłuchania zawnioskowanych świadków, zeznań odwołującego się w charakterze strony, akt emerytalnych w/w świadków oraz uzyskał akta osobowe odwołującego się.

Odwołujący się złożył do akt w/w świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 30.11.1999r., z którego wynika, że w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. zatrudniony był od dnia 15. 04.1971r. do dnia 31. 01.1989r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace: w bezpośrednim wykonawstwie na budowach obiektów energetycznych i przemysłowych w warunkach uciążliwych dla zdrowia, wg Wykazu A działu V poz. 4 pkt. 1 na stanowisku zbrojarz, wymienionym w: Wykazie A dziale V poz. 4 pkt. 1 Stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9 Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 01.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk

pracy w budownictwie, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę (k. 8 a.s.).

Sąd uzyskał z (...) Urzędu Wojewódzkiego w W. Archiwum (...) w O. akta osobowe E. F. dotyczące pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) i przesłuchał odwołującego się w charakterze strony.

W kwestionariuszu osobowym z dnia 24.02.1978r. stanowisko odwołującego wymienia się jako zbrojarz.

Z angażu z dnia 15.04.1971r. wynika, że z tym dniem odwołującego zaangażowano na stanowisku betoniarza.

Angaże wskazują, że stanowiska zajmowane przez odwołującego się to zbrojarz, betoniarz – zbrojarz, monter maszyn i urządzeń przemysłowych.

Z Zaświadczenia z dnia 30.05.1983r. wynika, że odwołujący się zatrudniony był w W.P.B. E.. i P. (...) w okresie 15.04.1971r. – 31.03.1982r. na stanowisku zbrojarza.

Z akt osobowych wynika, że E. F. w trakcie zatrudnienia w (...) brał urlopy bezpłatne by pracować w zawodzie zbrojarza poza (...), m.in. z (...) z dnia 19.06.1983r. wynika, że w okresie od 01.04.1982r. do 30.06.1982r. odwołujący się zatrudniony był na budowie eksportowej w Libii i pracował jako zbrojarz – brygadzysta. Pracował także w Czechosłowacji.

Ze świadectwa pracy z dnia 30.01.1989r. wynika, że odwołujący się w okresie od 15.04.1971r. do 31.01.1989r. zatrudniony był w (...) na stanowisku zbrojarza.

Odwołujący się E. F. przesłuchany w charakterze strony zeznał, że pracował w kilku firmach: Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego (...), (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa Mieszkaniowego i (...). W (...) w okresie od 15.04.1971r. do 31.01.1989r. w zawodzie zbrojarz. Na takie stanowisko został przyjęty i zajmował je przez cały okres swojego zatrudnienia. Firma zajmowała się budownictwem przemysłowym, była to głównie budowa elektrowni. Praca polegała na przygotowaniu i montowaniu zbrojenia. Grupa zbrojarzy była w zależności od potrzeb, było 10-12 i więcej osób. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, jak trzeba było, to dłużej - nieraz soboty, niedziele i święta. Wykonywał tylko i wyłącznie prace zbrojeniowe. Czasami pomocniczo robił prace betoniarskie. Był brygadzystą i tak samo wykonywał wtedy prace zbrojarskie. Nie miał przerw w pracy. W Czechosłowacji budowali elektrownie, a w Libii – mosty (rozprawa z dnia 26.09.2014r., adnotacja: 00:01:16, k. 23 a.s.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983.8.43) w Dziale V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” poz. 4 wskazuje, że prace zbrojarskie i betoniarskie są pracami w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Także według punktu 4 Załącznika nr 1 Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.Urz.MB.1983.3.6) prace zbrojarskie i betoniarskie na stanowisku zbrojarz (pkt 1) i betoniarz (pkt 3) uprawniają do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty.

Sąd uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy może stanowić podstawę rozstrzygnięcia. Z akt osobowych bezspornie bowiem wynika, że odwołujący się zajmował **stanowisko zbrojarza**, przygotowywał i montował zbrojenie, a czasem tylko wykonywał prace betoniarskie. Firma zajmowała się budownictwem przemysłowym, m.in. budową elektrowni, jest więc oczywiste, że pracy zarówno dla zbrojarzy, jak i betoniarzy było dużo. Odwołujący się zeznał, że pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, a nawet dłużej, często także w soboty, niedziele i święta. Należy zaznaczyć, że w trakcie zatrudnienia odwołujący się korzystał z urlopów bezpłatnych, jednakże cały okres zatrudnienia w (...) w okresie od 15.04.1971r. do 31.01.1989r., tj. 17 lat, 9 miesięcy i 17

dni, nawet z odliczeniem kilkudziesięciu dni urlopu bezpłatnego (w okresie 20.06.1983r. – 02.09.1983r.), przekracza wymagany ustawą 15 – letni okres pracy w szczególnych warunkach.

Mając na względzie poczynione ustalenia Sąd uznał, że E. F. spełnia wszystkie wymagane prawem warunki nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach i na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury począwszy od dnia 01.04.2014r. Zgodnie bowiem z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Zgodnie z art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – Sąd, orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie ZUS nie ponosi takiej odpowiedzialności. Dopiero przeprowadzenie szerszego postępowania dowodowego przed Sądem - **przeprowadzenie dowodu z akt pracowniczych**, umożliwiło stwierdzenie, że w spornym okresie odwołujący pracował w szczególnych warunkach. Zgromadzony na etapie postępowania przed organem rentowym materiał dowodowy nie pozwalał jednoznacznie na ustalenie, czy odwołujący spełnił wszelkie wymagane prawem warunki uprawniające do prawa do emerytury. Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji.